

**LIVIU MĂRGHITAN, IOAN MITREA, MEMBRII ACADEMIEI
ROMÂNE DIN JUDEȚUL BACĂU, BACĂU, EDITURA VICOVIA,
2008, 192 p.**

Felicitări autorilor pentru elaborarea acestei lucrări reprezentative, atât de necesară pe plan local și național pentru evidențierea băcăuanilor originari sau „adoptați” de aceste meleaguri care, de-a lungul timpului, au adus o contribuție semnificativă culturii naționale și universale.

Liviu Mărghitan s-a născut la 20 decembrie 1973 în orașul Arad. A absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie, Specializarea Istorie universală-arheologie, din cadrul Universității „Victor Babeș” (azi Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca). Din anul 1964 a intrat în rețeaua muzeală, fiind muzeograf la muzeele din Arad și apoi la Deva. În 1971 a făcut parte din grupul specialiștilor care au lucrat la realizarea Muzeului Național de Istorie al României, ulterior fiind muzeograf principal și apoi adjunct de șef de secție. Ca arheolog a efectuat cercetări pe mai multe șantiere, publicând rezultatele în numeroase periodice din țară și străinătate. A publicat, ca autor și coautor, peste 50 de cărți. Bogata sa activitate muzeografică, științifică și culturală a fost răsplătită cu numeroase distincții, diplome și premii de excelență.

Ioan Mitrea s-a născut la 4 aprilie 1937 în satul Căciulești, comuna Căciulești (azi comuna Girov), județul Neamț. A absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie din cadrul Universității „A.I. Cuza” din Iași. Are o activitate didactică, muzeografică și științifică de peste 45 de ani. A lucrat în învățământul superior ca asistent și lector universitar, la Muzeul Județean de Istorie și Artă Bacău unde a ocupat funcțiile de director și muzeograf principal și la Colegiul Național „Ferdinand I” din Bacău între anii 1975-1976 și 1985-2006. Bogata sa activitate științifică însumează cercetările din peste 20 de situri arheologice. A publicat ca autor, coautor și coordonator-editor 15 cărți, peste 325 de studii și articole, recenzii și note; a prezentat peste 250 de comunicări științifice atât în țară, cât și în străinătate. Este președinte din anul 1970 al Filialei Bacău a Societății de Științe Istorice din România, președinte executiv al Fundației „Iulian Antonescu” de la înființarea fundației în anul 2000 și fondator și redactor șef al revistei de istorie *Zargidava*. A fost distins cu numeroase diplome, medalii, premii, decorații naționale, fiind *Cetățean de onoare* al comunei natale Girov și al municipiului Bacău.

Lucrarea debutează cu un scurt istoric intitulat **De la Academia lui Platon la Academiile Europei moderne** facându-se cunoscut procesul prin care au luat naștere primele academii, ce dificultăți au întâmpinat în dezvoltarea lor, precum și principalii inițiatori și susținători ai acestor forme de învățământ superior. Este amintită și înființarea unei școli „de nivel superior la Cotnari, denumită *Schola latina*” (p. 13) care ar fi avut reale posibilități de a deveni academie dacă Iacob Eraclid Despotul, fondatorul său, s-ar fi menținut domn al Moldovei pentru o perioadă de timp mai îndelungată.

Trasarea drumului ce a condus la forma finală a Academiei Române din prezent continuă în partea lucrării intitulată sugestiv **De la proiectul „Academiei” lui Despot Vodă la Academia Română de azi** (p. 15-22). Pentru ca înfăptuirea Academiei Române să fie posibilă a fost nevoie de o modernizare a vieții cultural-științifice, un prim pas în acest sens constituindu-l „fondarea universităților, pe baze noi, moderne, de învățământ din Iași (1860) și București (1864)” (p. 15); „un alt pas important a fost acela al intensificării fără precedent a strădaniilor românești de emancipare culturală” (p. 16) în special în Transilvania, astfel luând naștere *ASTRA – Asociația Transilvană pentru Literatura română și Cultura Poporului Român*, asociație ce „a constituit un imbold însemnat în luarea deciziei în Principatele Unite de a se crea o societate literară a tuturor românilor” (p. 16). Întrunirea primară a Societății Literare Române a avut loc în august 1867, iar în prima ședință a acesteia a fost aleasă conducerea colectivă și, în același timp, titulatura a fost modificată în *Societatea Academică Română*, în final, în 1879, devenind **Academia Română**. Despre perioada scursă între nașterea acesteia și zilele noastre, autorii furnizează informații semnificative menite a ilustra activitatea Academiei Române de-a lungul timpului.

În existența sa, de aproape un secol și jumătate (1866-2008), „peste 1000 de oameni de știință și cultură, cetățeni români indiferent de naționalitate și peste 500 de membrii din străinătate” (p. 22) au făcut parte din „înaltul for științific și cultural” (p. 22) al țării noastre. Printre aceștia se află și **Bacăuani membrii ai Academiei Române**, dintre care „doi băcăuani, erudiți ai României secolului al XIX-lea, au contribuit în mod nemijlocit chiar la fondarea Societății Literare Române” (p. 23). Pe parcursul existenței Academiei Române, de pe meleagurile băcăuane s-au evidențiat în cadrul acestui for membrii fondatori, membrii titulari, membrii corespondenți și membri de onoare. Despre realizările științifice ale acestora autorii ne oferă o multitudine de informații (p. 27-165) necesare cunoștințelor noastre culturale, dar și un motiv de a fi mândrii că suntem băcăuani, că suntem români. Printre băcăuanii care și-au dovedit cunoștințele în cadrul înaltului for științific se află și **Vasile Alecsandri**, unul dintre principalii literați români, care a fost membru fondator, membru de onoare al Societății Academice Române, iar în urma câștigării concursului Premiul Gintei Latine cu poezia **Cântecul gintei latine**, „ca o înaltă cinstire pe plan național a celui care a triumfat la concursul de poezie din ținutul Provensal” (p. 31), „poetul, dramaturgul și folcloristul băcăuan Vasile Alecsandri” (p. 30) a fost numit președinte al Secțiunii Literare a Societății Academice Române. Importante contribuții de-a lungul existenței Academiei Române a avut și **Ioan Athanasie** despre care în **Enciclopedia României**, București, 1940, se consemna că a fost „fiziolog cu renume mondial, savant și excelent experimentator” (p. 53), iar în prezent se apreciază că a fost „fondatorul fiziologiei românești” (p. 55). Din păcate, acest mare savant a fost doar membru corespondent, trecerea sa mult prea rapidă în neființă nepermițându-i să fie ales membru titular. Membru corespondent al Academiei Române a fost și **Ion Borcea**, prestigios savant naturalist care, pentru meritele sale, „a ajuns să fie cel mai avizat cunoscător al faunei din Marea Neagră” (p. 69), având astfel prilejul și calitățile necesare de a susține numeroase prelegeri internaționale. O deosebită atenție se

<http://www.cimec.ro/> <http://cmiabc.ro>

îndreaptă asupra „savantului deplin” (p.71) **Vasile Pârvan**. Întreaga sa activitate creatoare este foarte bine conturată în cadrul lucrării de față. Deținând în cadrul Academiei Române titlaturile de membru corespondent, membru titular, vicepreședinte, secretar general, președinte al Secției de istorie, Vasile Pârvan devenise „un adevărat stâlp de rezistență al înaltului for academic” (p. 78), figura sa ilustră continuând a fi un model vrednic de urmat pentru generațiile actuale și viitoare.

Un nume cu rezonanță mondială este **George Emil Palade**, singurul român de până acum laureat al Premiului Nobel. Autorii îl consideră „băcăuan prin adopție» întrucât are, cu certitudine, ascendență băcăuană” (p. 145). În prezent, cetățeanul american de origine română George Emil Palade, este membru de onoare din străinătate al înaltului for științific și „principalul creator al biologiei celulare moderne” (p. 148).

Acestea sunt doar câteva mari personalități din Bacău, cu rădăcinile pe aceste meleaguri, sau „adoptate” de frumosul oraș. Ele au fost alese aleatoriu, însă toate numele cuprinse în paginile acestei lucrări desemnează importanți oameni de cultură cu care orașul Bacău se mândrește.

Postfața cărții prezintă gândurile autorilor care motivează necesitatea unei asemenea lucrări aducând în discuție faptul că specialiști în domeniu sau din diverse domenii, oameni de cultură sau pur și simplu oameni obișnuiți, nu-și cunosc „înaintașii de mare valoare, de reputație națională și internațională” (p. 167). De asemenea, se precizează faptul că această carte, **Membrii Academiei Române din județul Bacău**, este dedicată „tuturor băcăuanilor aflați la ceas de sărbătoare, prilejuit de împlinirea a 600 de ani de la prima atestare documentară certă a orașului Bacău, dar și dascălilor noștri, unii dintre ei menționați în această lucrare, precum și memoriei tuturor celor care au trudit în câmpul științei și culturii românești și au trecut deja în lumea umbrelor” (p. 170).

Membrii Academiei Române din județul Bacău este o lucrare necesară pentru cunoașterea marilor valori naționale și internaționale pe care orașul Bacău le-a dăruit de-a lungul timpului, dar, în același timp, și o operă în care se regăsesc modele de urmat pentru generațiile actuale și viitoare, modele ce sădesc în cititor dorința de cunoaștere și autodepășire.

Marina-Mihaela Mihăică